

Проф.Атанас Попов: Човек без родова памет е като дърво без корен

Бившият зам.ректор на ЮЗУ написа книга за Зимбилевия род
от село Либяхово

Учители, духовници и войводи –сред светлите личности на Възраждането
и македонското революционно движение в Неврокопския край

Бетина Апостолова

“Възрожденските корени на моя род” е новата книга на проф.д-р Атанас Попов. Бившият заместник-ректор на Югозападния университет „Неофит Рилски” е от известния Зимбилев род в неговото родно село Либяхово (сега Илинден), от който са едни от водещите личности в Неврокопския край през годините на Възраждането в Източна Македония, които са посветили изцяло живота си в областта на образованието и македонското революционно движение.

-Проф. Попов, кое ви накара да разкриете корените на своя род ?

- Човек без родова памет е като дърво без корени, което бързо изсъхва.В моето семейство се поддържа живителната влага на корените на Зимбилевия род, защото моите прадеди и деди са били благородни хора с непоклатими християнски добродетели и несломим български дух.

Защо сега написах тази книга ?

За да не забравя нашето поколение, че през годините на комунистическия режим дедите ни бяха обругавани, а някои от техните потомци жестоко пребивани, изселвани от родното село, или изпращани по лагери. Та нали такава беше съдбата и на най-изтъкнатите родове в цялата страна. На сталинистите в България не им трябваша будни и талантиливи българи.След тяхната пирова победа на 9-ти септември 1944 година унищожаваша политическия и духовен елит на българската държава, която все още не може да се съвземе след нейното обезличаване.

Сега, в това размирно време, моделирано от бившите партийни величия и Държавна сигурност , с помощта на създадените от тях мафиотски групировки, никак не е лесно все още да се каже истината за универсалната измама през годините на т.нар. „народна власт”.

- Кой е създателят на вашия род ?

- Най-здравият и силен корен на нашия род е създаден преди повече от 250 години от прапрадядо ми *Иван Зимбилев*. През годините на турското робство той е първият коджабашия (кмет) на селото, който управлява неговото население цели 40 години. Тогава Либяхово е било най-голямото село в Неврокопската кааза. Хората в него били спокойни, защото знаели, че и османлиите имали страх от строгостта и решителността на техния кмет.

Иван Зимбилев дава завидно домашно възпитание на своите деца. Той създава и своеобразен морален кодекс в родното си село, с който се съобразявали всички. Затова Либяхово става известно в цяла Източна Македония с неговите будни и начетени млади хора.,

- С какво са известни децата на Иван Коджабашията ?

- Най-големият му син *Георги Зимбилев* е изтъкнат възрожденски просветен деец и участник в църковно-националните борби на българите от Източна Македония. Съвсем основателно всички негови изследователи единодушно го определят като „възрожденски просветител от първа величина“, който поставя началото на новобългарските училища в Неврокопската, Драмската и Серската кааза. Неговата будителска дейност се продължава от учениците му Петър Сарафов, Н. Падарев, Атанас поп Петров, Спас Прокопов и др.

Георги Иванов Зимбилев изхвърля гръцкия език не само от училищата, но и от църквите там, където е бил учител. Води нестихваща борба за присъединяването на населението от Източна Македония към Българската Екзархия, превежда от гръцки на български неделни, празнични и други евангелия, молитви за водосвет, кръщения и венчания, слова за празнични дни. Особено богата и народполезна е и изследователската дейност на Георги Зимбилев в областта на краезнанието. Проучва задълбочено археологическото наследство, бита и семейните традиции в Неврокопския край. В цялостното му научно творчество използва новобългарския език, който въвежда при обучението на своите ученици. Не са малко и старобългарските думи, които се срещат в творчеството му, за да подчертае дълбоките корени на родния български език.

Цялостното научно творчество на Георги Иванов Зимбилев е запазено в Българската академия на науките. От него са видни и тесните връзки, които поддържа с Петко Р. Славейков, Стефан Веркович и Сава Филаретов.

Прапрадядо ми Георги Иванов Зимбилев е един от създателите на Серско-Мелнишкото и Драмско – Неврокопското учителско дружество „Просвещение“, което спомага за подготовката на способни учители, които да реформират обучението и възпитанието на учениците с използването на родния език.

В навечерието, по време, а и след Априлското въстание Георги Иванов Зимбилев е жестоко преследван от турската власт заради неговата родолюбива, просветна и революционна дейност, поради което цели три години го укриват неговите съидейници в Серския край. През учебната 1879 – 1880 година успява да замине в Цариград, където е назначен като учител в Екзархийскот училище във Фенер махала, в която живее българската колония. Там го сполетява и неговата трагична смърт. Един от синовете му(Иван) израства като полковник в новосъздадената след Освобождението българска армия.

- Доколкото знам от вашия род има и изтъкнати дейци на Вътрешната македонска революционна организация . Кои са те ?

-Другият син на прадядо ми дядо Иван Зимбилев - *Атанас Зимбилев* е един от създателите на ВМОРО в Неврокопския край. На него централното ръководство е доверило тайните цели и задачи на революционната организация. Участва яктивно в освободителните борби против турското робство в Източна Македония. В навечерието на Илинденското въстание Атанас Зимбилев се среща със своя съселанин Борис Сарафов и участва активно в неговата подготовка. Залавян е от турските власти и подлаган на нечовешки мъчения, които обаче не сломяват, а каляват революционния му дух, който предава на своите деца. Стоян, Димитър, Ангел, Петър и Велика.

Най-ревностен продължител на делото на Атанас Зимбилев е неговият син – прадядо ми *Стоян Атанасов Зимбилев*, който е известен български църковен деец и революционер. През 1884 година по искане на местното население е ръкоположен за свещеник. Неговият баща Атанас Зимбилев му предава съхранените ръкописни преводи от брат му Георги от гръцки на български език, които съдържат различни празнични и други евангелия.

Цели 28 години свещеник Стоян Зимбилев се отдава изцяло на църковна и революционна дейност. Той е ръководител на дясното крило на ВМОРО в родното му село Либяхово, което се превръща в междинен

революционен център на селата от Неврокопска и Драмска околия в борбата за освобождението на Източна Македония от турско робство.

Свещеник Стоян Зимбилев се обявява решително против левичарските идеи на санданистите, които го осъждат няколко пъти на смърт. Известен е като една от най-светлите личности в историята на моето родно село. Бил е с висока култура, пред която немеели и враговете му, които се плашели от напредничавите му идеи и мисли, от неговата начетеност. Славата му на благородник се носела из целия Неврокопски и Драмски край. В навечерието на всеки голям празник ходел на пазаря в Неврокоп, за да закупи със собствени пари по нещо за всяко бедно семейство.

Едни от най-близките приятели в революционната дейност на поп Стоян са Борис Сарафов, Михаил Даев и Стоян Мълчанков. Когато Яне Сандански научава за това, че в къщата на свещеник Стоян Зимбилев често се укриват четници на Сарафов и Даев, замисля тяхното коварно убийство. Първо е покосен Михаил Даев, след това Борис Сарафов, а на 15 август през 1912 г., по време на традиционния голям празник в Либяхово, посветен на Света Богородица, е разстрелян показно по време на молитва и свещеник Стоян Зимбилев от злодея Иван Коемджиев, наречен от Христо Силянов „българлоубиец“.

- След това жестоко убийство на поп Стоян, сигурно вашата фамилия става вече известна като Попова ?

- Да ! Оттогава, в памет на поп Стоян, ние носим фамилното име Попови.

- А вие, професоре, на кого носите името ?

Аз и най-големият ми внук носим името на *пунктовия войвода на ВМРО Атанас Попов*, сина на свещеник Стоян Зимбилев.

Дядо ми Атанас Попов приема революционните идеи и нравствената ценностна система на баща си. След опожаряването на село Либяхово от гръцките войски през 1913 г. той е кмет и като такъв с неимуверни усилия започва възстановяването му. По негова идея, и с помощта на Петко Сарафов, е разработен нов, модерен строителен плана на селото, което става общински център. И днес, ако отидете в моето родно село, ще бъдете удивлени от неговите просторни улици и голям площад, които му придават градски вид.

Заради големите грижи, които полага дядо ми Атанас Попов към будното население на Либяхово, той е избран три пъти като кмет. Заедно с това си остава достоен приемник на революционното дело на баща си, от когото запомня и никога не забравя думите му: „ Сине, не забравяй , че кръвта с кръв не се мие. ВМРО е създадена за нашето освобождение, а не за разделение и взаимно изстребление, каквото започнаха санданистите.“

Още като кмет на Либяхово през 1913 година Атанас Попов не забравя и завещанието на баща си да търси гроба на общия им приятел Михаил Даев. В книгата ми публикувам за първи път снимката, която отразява този почти неизвестен досега момент, свързан с разкрития гроб на Драмския войвода от дядо ми в нивата на българоубиеца Иван Коемджиев.

След възстановяването на ВМРО от Тодор Александров, Атанас Попов е избран за пунктов войвода на пограничните села от десния бряг на р. Места. Заедно с граничните офицери опазва южната ни граница от гръцките банди и контрачетите, изпращани от българоубиеца Тодор Паница. Особено ползотворна е дейността му , свързана с ролята на спомагателната организация за създаване на спокоен живот в селата от неговия пункт и за подобряване на материалното положение на населението.

В книгата ми отделям специално място на взаимоотношенията на дядо ми Атанас Попов със семейство Сарафови . Както баба Сирма, така също и нейните деца – Кръстьо, Петко, Вълчо, Кипра и Злата често гостували на нашето семейство. Те били удивлени от умението на дядо да разпределя равномерно усилията си в дейността му като кмет и пунктов войвода. В най-трудните години при възстановяването на селото, Атанас Попов, заедно със своите пет деца, е отгледал, заедно с баба Кита и три сирачетата, на които след като пораснали направил незабравими сватби.

Комунистите след девети септември 1944 година не обелиха нито дума за това, което е направил кмета Атанас Попов за възстановяването и разхубавяването на родното му село. Напротив, те фабрикуваха злостни измислици за него, за да оправдаят убийците му. Именно затова в книгата ми отделям повече място за революционната и родолюбива дейност на пунктовия войвода Атанас Попов от 1913 до 1928 година.

Българоубийците в македонското революционно движение не пожалиха и дядо ми Атанас Попов. Когато населението на село Либяхово

единодушно го отново избира за кмет, за да се преодолеят трудностите по време на кризата през 1928 година, синът на създателя на комунистическата партия в селото го разстрелва пред родната му къща.

-Професор Попов, сигурно не са малко истините за достойните герои в македонското революционно движение, които са изтрети от комунистическата власт и нейните историци.

-Това е една от основните причини, за да напиша книгата за възрожденските корени на моя род. Не само псевдоисториците през годините на комунистическия режим, но и „придворните“ писатели и журналисти изсипаха купища лъжи, измислици и клевети за истинските герои в борбата за свободата на Македония . Те издигнаха в култ българоубийците Яне Сандански и Тодор Паница и обявиха за „герои“ техните последователи, които бяха болшевишки агенти и с дейността си газеха безмилостно националните български интереси. Това се потвърждава категорично от анализа на събитията, който правя в моята книга, свързани с македонското революционно движение.

- Какво трябва да се направи, за да възкръснат образите на истинските герои от македонското революционно движение ?

-Смятам, че в това сегашно посткомунистическо време на универсална измама и лъжа трябва най-после да се разкрие истината не само за измислените „герои“, но и за аморалния облик на онези, които ги създадоха. Бивш зам. шеф на зловещото шесто управление на Държавна сигурност „прослави“ в три от своите книги българоубиеца Яне Сандански като национален „герой“, а други двама безбожници станаха известни като „Дъбнишките писатели“. Единият от тях беше прокълнат от баба Ванга, заради измислиците му. Другият с „червената керемида“ задраска името на родния си баща, заради неговата привързаност към християнската религия. Като награда за тази му постъпка стана главен цензор на свободното слово по Живково време. След рухването на комунистическата власт този безбожник, заедно с жена си, известна личност в „народната милиция“, избяга от София и се скри близо до гроба на любимия му „Пирински цар“. Бившият главен цензор тръгна по оставените от българоубиеца „Безим Яне“ кървави следи в Мелнишко и Мървашко и продължи да събира измислиците на бившите санданисти и

комунисти, от които все още скалпва своите каламбурни „кърваво-червени“ писания, в които обръща истината наопаки.

-Вярвате ли, че истината за действителните герои и предателите в македонското революционно движение може да бъде разкрита ?

-В Библията е казано: „Нищо скрито няма да остане неразкрито. Узнаваемото ще бъде узнато“.

Вярно е, че, както казва Джордж Оруел, революционно действие е да казваш истината във времена на универсална измама. За съжаление нашият народ все още продължава да бъде зомбиран от бившите комунисти- сталинисти и техните деца и внуци, превъплътили се като съвременни капиталисти. Надявам се обаче необремененото младо поколение да разбере голямата измама и спомогне за пренаписването на скалпената история от тях, свързана с кървавите борби за свободата на Македония.

Из книгата “Възрожденските корени на моя род”

Привързаността ми към родния край продължава да топли сърцето ми. И днес, когато се завръщам в Либяхово, възкръсват детските ми спомени, пълни с любов към хората, земята и къщите, старите либяховски къщи, криещи все още в своите темели и дувари много неразкрити истини, радости, страдания и стенания.

Има един хубав традиционен празник, Успение на Пресвета Богородица, който продължава и в наши дни да събира потомците на родовете на селото от цялата страна и чужбина. Радостта ми е неизмерима, когато на Ширината се срещам с внуците и правнуците на моя род, съвсем основателно определен от някои изследователи като авангарден род на Либяхово. Когато погледна обаче към къщата на дядо Велик Мангушев, в която преминаха половината от детските ми години, сърцето ми се свива. Две големи буци ме задавят. Едната ми напомня, че на този светъл християнски празник през 1912 г. злодеят Иван Коемджиев разстрелва по време на молитва пращядо ми свещеник Стоян Атанасов Зимбилиев, а другата буца спира въздуха ми като гледам част от къщата, в която живееха след подялбата и дядо Велик, семействата на вуйчовците Иван и Георги и бай Тошо, синът на вуйчо Борис. В тази просторна Мангушева къща прекарах половината от детските си години. За голямо

съжаление един от новобогаташите я обсебил. Тук повече няма да шетат потомците на дядо Велик и баба Серафима. На такива позорни дела в непрокопсания преход у нас са способни само онези, които за шепа сребърници продават и оскверняват родовата си памет.

Отново мислите ми, уморени от тези тъжни преживявания, се връщат към основателите на големия Зимбилев род, един от най-старите родове в с.Либяхово. Благородството и будният дух на неговите създатели още преди 200-250 години са известни не само в селото, но и в цялата Неврокопска кааза. Названието му продължава да се носи от много фамилии и до наши дни. Само семейството на прадядо ми свещеник Стоян Атанасов Зимбилев получава фамилното име Попови след неговото жестоко убийство по време на молитва през 1912 г. Корените на Зимбилевия род, достигнали живителната влага на родолюбието и човешките добродетели, държат здраво голямо родословно дърво. То е извило силни красиви стилове и клони на фамилиите, разпръснало е семена, покълнали не само из цяла България, но и далече в чужбина. Гордостта на зимбилевци е истинска и ненакърнима, защото от нашия род са израсли, както в миналото, така и в наши дни, благородни хора, с непоклатими християнски добродетели, които са отдали и продължават да отдават своите сили и способности за запазване на българския дух, за прослава на нашия род. Сред потомците на дядо Иван Зимбилев, сочен за първия кмет на село Либяхово, има изтъкнати представители на възрожденските просветни, църковни и революционни борби, съвременни дейци на науката, културата и образованието, изключително талантиливи творци във всички области на духовния и материалния живот на българската общност, независимо къде се намират.

Винаги съм бил горд, че съм потомък на Зимбилевия род. Но радостта ми е помрачавана от онези, които посегнаха върху името и славата му.

През годините на революционните борби за свободата на Македония едни от най-будните чедра на Зимбилевия род са били жестоко преследвани и измъчвани от поробителите на българския народ, други-разстреляни от предатели, създавали вражди и омраза между роднини и приятели и поставили началото на братоубийствата в нашето село. Българоубийците Яне Сандански, Тодор Паница и Иван Комеджиев посяват заразеното семе на "левия фанатизъм" в Либяхово. "Осъдителното и престъпното в тяхната дейност- пише Христо Силянов- започва, когато в споровете за принципи и тактики се туря в действие и оръжието." За

съжаление, това оръжие я било насочено и срещу працядо ми – пунктовия войвода Атанас Попов, и вуйчо ми Борис Мангушев. Използват го последователи на комунистическите идеи. Самите те след това стават жертви на своето безумие.

След установяването на комунистическата власт през 1944 г. някои от потомците на Зимбилевия род бяха жестоко пребивани, изселвани от родното село Либяхово, или изпращани по лагери, създавани за т.нар. "врагове на народната власт". Такава съдба отреди тоталитарния комунистически режим и на някои от потомците и на най-известните български родове- тези на Райна Княгиня, баба Тонка Обретенова, Захарий Стоянов, Иван Вазов и стотици още духовни будители на нашия народ. На комунистите не им трябваша будни и талантиливи българи, затова след тяхната пирова победа на 9-ти септември 1944 унищожаваша политическия и духовен елит на българската държава, както направиха това и по указание на Коминтерна при взривяването на църквата "Света Неделя" в София през 1925 г. Те убиваша всяка чиста мисъл, която пречеше за постигането на техните сталинистки цели и безчинства.

Самият аз извървах мъчително труден път. Изживях страданията на целия ни род. Но духът на моите деди и прадеди ми даде сили, за да оцелея.